

Utvärdering av studiebesök på Heleneholm läsåret 2009/2010

I januari har vi från Lönnens UM för åttonde året i rad bjudits in av skolan och gått ut och träffat elever som går på Heleneholms gymnasium, en blandad skola med många för UM prioriterade ungdomar. Det var barnmorskorna Eva Blomstergren, Christel Valvis, sjuksköterska Martin Lincoln, psykolog Maria Skogsberg och kurator Marija Petersson som var ute på skolan. Vi träffade eleverna i årskurs 2, sammanlagt 9 klasser med totalt 168 elever.

Mål

Enligt översynen av Skånes Ungdomsmottagningar ska UM arbeta förebyggande och hälsofrämjande, samverka med andra aktörer, främja sexuell hälsa, ge sexualupplysning, främja fysisk och psykisk hälsa, samt förebygga oönskade graviditeter och sexuellt överförbara sjukdomar. Något som sker både genom individinriktat arbete på mottagningarna samt genom utåtriktat arbete med ungdomar i grupp.

I översynen står även att det utåtriktade arbetet ska utvärderas kontinuerligt.

Metod

De flesta klasserna har träffat 3 olika yrkeskategorier; barnmorska, manlig sjuksköterska och kurator eller psykolog. Vi har haft stor hjälp av skolsköterskan Margareta Tärbe som har samordnat med alla lärare, anpassat utifrån Um's önskemål och har sett till att vi har haft klassrum att vara i.

Den disponibla tiden för varje klass har varit 2 lektioner á cirka 40 min. I varje klass har vi inlett med en kort presentation om oss, vår mottagning och vad man kan söka för. Vi har informerat om preventivmedel, könssjukdomar samt att man kan komma till UM för frågor om kroppen.

Vi informerar även om psykisk hälsa; stress bland ungdomar, sömnproblem, och om hur det kan se ut runt personen när man hamnar i kris. Depressiva tillstånd, ångesttillstånd samt att olika symtom ibland kan ingå i den normala ungdomsperioden men att det kan finnas tillfällen då det är bra att söka hjälp.

Ungdomarna får information om mottagningarnas adresser, öppettider, hur de når oss, att vi har en anonyma frågelåda på Internet samt om den virtuella ungdomsmottagningen umo.se. I slutet av vårt besök delar vi ut kondomer och informationskort, samt ber dem fylla i vår utvärderingsblankett (bilaga 1). Efter besöket finns oftast möjlighet för ungdomarna att ställa frågor enskilt till någon av oss.

Vi har inte hållit några föreläsningar utan syftet har mer varit att öppna upp för egna reflektioner hos ungdomarna. Vi har valt att göra värderingsövningar och konstruerat ett antal påståenden och historier. Påståendena/historierna lästes upp och eleverna tog ställning genom att ställa sig på olika platser i klassrummet. (Ja, nej, vet ej eller 4-hörn). Ett sätt att ta ställning utan att redovisa sina tankar. (Värderingsövningarna finns med i bilaga 2).

Värderingsövningarna gör att den mer faktabaserade informationen "sätter sig" och är också ett utmärkt sätt att få ett helhetstänkande på många nivåer; Kropp/själ, individ/grupp, kvinna/man, etnicitet/religion, hbt m m. Generellt sett är de flesta klasserna aktiva under vårt besök, men det finns även klasser som är mindre aktiva.

Resultat

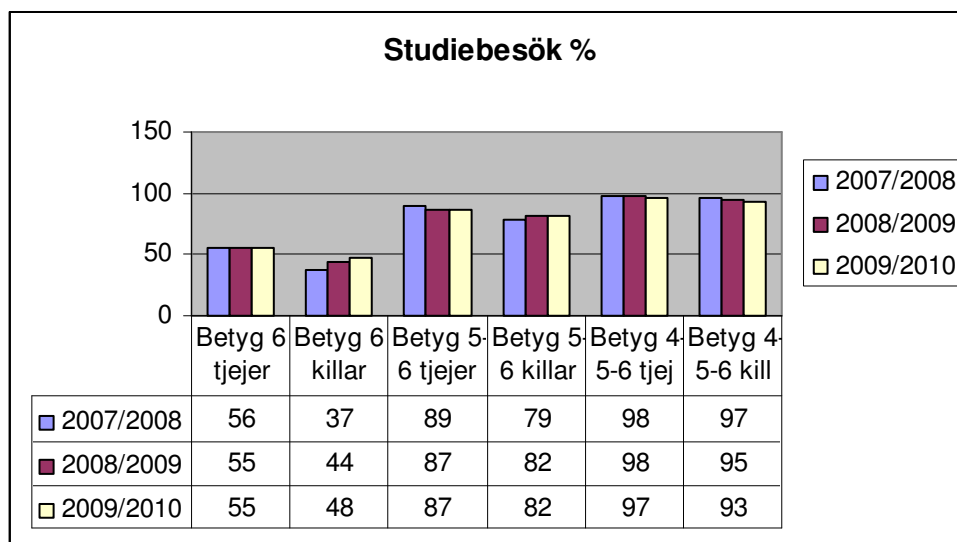
Vi har lämnat utvärderingarna i anslutning till våra besökt vilket gör att vi får in utvärderingar från samtliga 168 elever, 67 % tjejer, 33 % killar. I två klasser BF2c och IV 123 gjordes inga värderingsövningar på pga lokalsvårigheter. Utvärderingsfrågorna är de samma som de 2 senaste åren.

Utvärderingsmaterialet kan redovisas utifrån flera olika variabler, ett omfattande arbete, varför vi gjort ett begränsat urval.

I år har vi valt att lägga fokus på att jämföra de 3 senaste årens siffror.

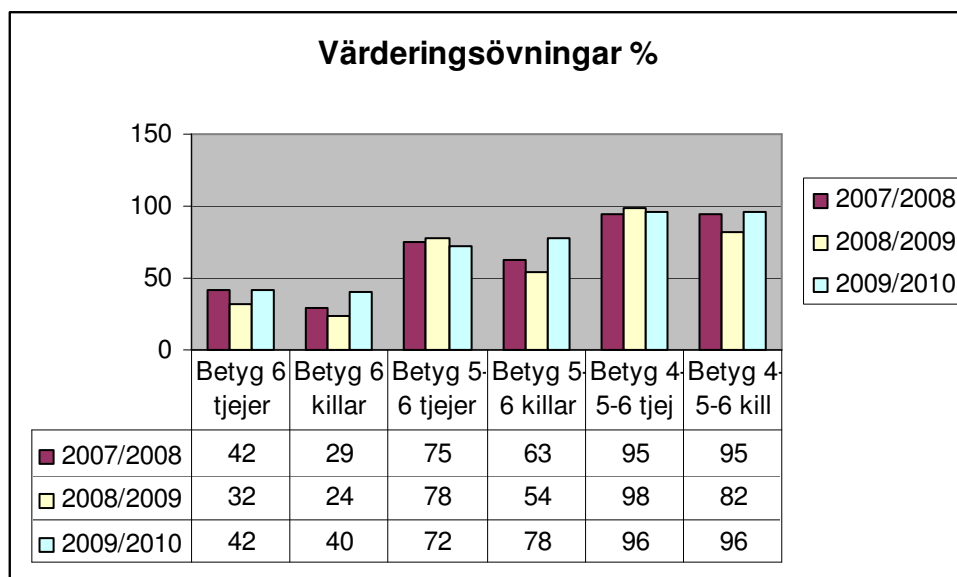
	2007/2008	2008/2009	2009/2010
Antal klasser	12	9	9
Antal elever	270	201	168
Andel tjejer %	65	69	67
Andel killar %	35	31	33

Fråga 1 Hur tycker du att studiebesöket från ungdomsmottagningen var?

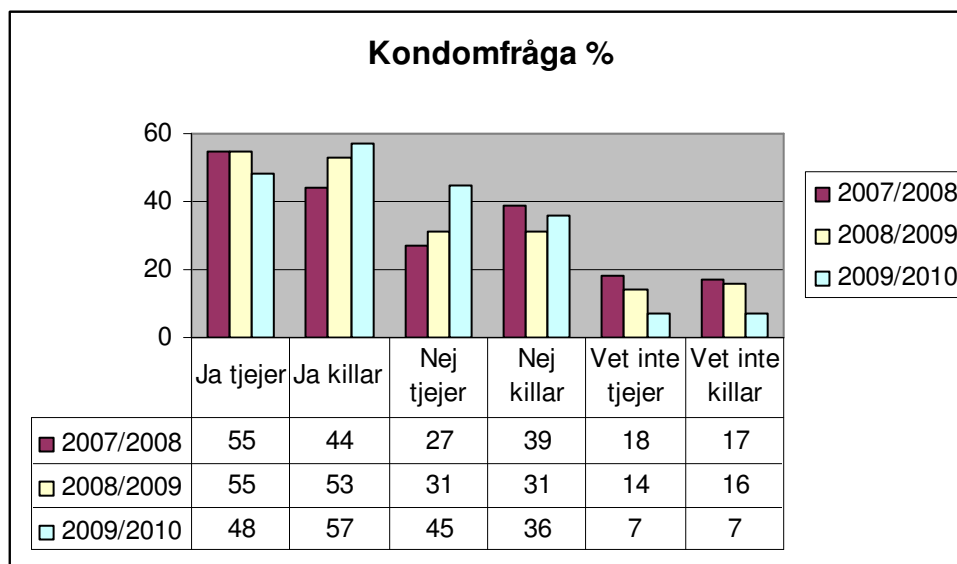
De kan svara på en sex gradig skala där 1 är ”mycket dåligt” och 6 ”mycket bra”. Resultatet visar att de flesta eleverna är mycket nöjda. Tjejernas siffror visar en mycket liten skillnad under åren. Killarna har de två senaste åren gett högre betyg än tidigare vilket gör att skillnaden mellan könen minskat avsevärt.

Fråga 2 Vad tyckte du om värderingsövningarna?

Ungdomarna ger något mindre positiva betyg för värderingsövningarna men är som helhet nöjda. De vanligaste betygen är 5 eller 6. Den största skillnaden är att killarna är betydligt mer positiva i år än tidigare.

Fråga 3 Tror du att fler kommer att använda kondom efter dagens studiebesök?

Eleverna kan egentligen bara svara "ja" eller "nej" på frågan, men många markerar båda alternativen varför vi valt att redovisa dem som en tredje grupp "vet inte". I år har för första gången fler killar än tjejer svarat "ja" på frågan och betydligt fler tjejer "nej" jämfört med tidigare år. Gruppen "vet inte" är betydligt färre i år än tidigare och visar som tidigare inga könsskillnader.

Övriga synpunkter, något som var bra eller dåligt?

Liksom de två senaste läsåren har knappt hälften av eleverna har skrivit kommentarer och de flesta lämnar positiva synpunkter.

BF2A:

Tråkigt att det var lite snack mellan oss elever. Svårt att koncentrera sig för att alla pratade.

Annars var allt jättebra.

Det som var bra är att de berättade om mycket & att man var privat när man ringde & om någon undrade vem jag var.

Jag tycker det är bra att de går ut i skolorna och ger information.

Det var bra info.

Allt var bra. Brushan!

Det som var bra var att ni var mycket tydliga och berättade mycket man inte visste om .

Jag tyckte det är bra att ni är ute och pratar i skolor. Det finns många idéer och fördomar om sex och samlevnad och det är bra att ni förklarar hur det verkligen är.

Borde ha delat upp klassen i mindre grupper. Alla vågade inte prata inför så många personer.

Allt var bra, mycket bra undervisning.

Att vi blev informerade i största allmänhet.

Bra med värderingsövningarna. Mindre grupper så att alla vågar fråga.

Att vi fick fråga och fick svar på det vi ville.

Vissa ville kanske inte ta upp pinsamma saker men annars var det bra.

Tyckte det var bra att dom kom för att dom berättade saker man inte visste & var lite osäker på.

Det var bra att man kan fråga vad som helst utan och bli dömd eller utskrattad.

INGET!

INGET

BF2B:

Allt var bra, bra info.

Det var bra att veta om hur det går med sjukdomarna och om hur kroppen blir och hur det sprids i kroppen.

Det var bra att veta om hur kroppen fungerar och vad man bör tänka på.

Inget var dåligt.

Allt var bra.

Jag trodde killar och tjejer skulle vara i olika rum. Sa man kunde prata.

Allt var bra. Ni har berättat om allt möjligt som en ungdom behöver veta. Jag lärde mig jättemycket.

BF2C:

Allt var bra!

Bra att ni kom, fick lära mig lite nya saker som jag inte hade en aning om.

Allt var bra

Att ni tog upp det med könssjukdomar. Ni hade bra information.

Trevliga vuxna. Roliga.

Allt var bra.

Ni var bra på informera bra! =)

Allt var bra.

Allting var hur bra som helst.

Man fick veta lite mer om vad ni jobbar om.

Jag tycker det var bra för man fick svar på sina frågor.

IV BF2-3 + BF1A:

Bra pratande, trevliga.

Jättebra att ni besöker skolor.

De är bra att ni går ut och informerar.

Det är bra att dom kom och pratade om det för att det är inte så många som kan det dom sa.

Allt var bra. =)

ES 2A:

Bra med info. Blev lite melankoliskt ett tag men "lekarna" jämnade ut det. Bra med möjlighet att fråga.

Ja.

Rolig personal. Svanar Till MAKTEN!

De var trevliga, men skulle kommit ett par år tidigare.

Hade kunnat ha en mindre stel början.

LOL.

Vi borde ha fler sådana här lektioner. Mycket kul och viktigt.

Borde kanske komma oftare & ha med barnmorska så att killarna också kan förstå å veta mer om preventivmedel, tycker det oftast är tjejen som får ta mkt ansvar.

Bra "bredd" på info. Lite om varje. =)

Trevlig stämning, bra info.

ES 2B:

Allt var super!

Det var inte tråkigt att lyssna på er!

Lite gammalmodigt kanske, men ändå bra.

Lite obehagligt kanske, men mest p.g.a. att jag är inte van med sånt här prat, annars var det bra.

Nej.

Sköna personer som pratat.

Det var roligt & lärorikt.

ES 2C:

Allting är jättebra.

Intressant!

Killen var blyg och tyst. Det var svårt att höra honom men det var trevligt och avslappnat. Det är lätt att prata med er.

Lite dåligt formulerade värderingsfrågor.

Roligt & lärorik timme!

Intressant!

ES 2D:

Väldigt bra intressant och roligt. Bra info. Dock farligt med värderingar.=)

Upplägget var kanske inte det bästa men med mer planering blir det säkert bättre.=)

Bra info.

Lite dålig planering på upplägget, små tystnader. Men annars bra.

Lite segt i början eftersom vi inte hade många frågor tycker jag!

NV 2A:

Informativt. Mycket utrymme för eleverna att ge sina åsikter.

Bra information.

Bra med lite mer avslappnad atmosfär, bra också med lite så långgrandig info.

Bra information.

Jag tyckte at allting var bra, bra information, roliga övningar och ”personalen” var rolig.

Om vi får kondomer så använder vi dom säkert, så de e bra. =)

Bra information!

Inget var dåligt, det var roligt och nyttigt.

Tror att de flesta redan sedan tidigare är väldigt försiktiga.

Slutsats/sammanfattning

De positiva resultaten står sig från tidigare år. Ungdomarna är mycket nöjda med besöket från UM. Något även vi upplever när vi är ute i klasserna. Vi märker ofta att det är ett positivt avbrott från den ordinarie skolundervisningen och att det öppnar upp för diskussioner och funderingar som de kanske inte har så ofta annars.

Om vi lever upp till vårt övergripande mål att förebygga fysisk och psykisk hälsa genom vårt besök har vi svårt att veta. Men det är rimligt att tänka sig att det har en ”ringar på vattnet” effekt och att det därigenom är hälsofrämjande. Vi tror också att kombinationen med information och värderingsövningar är en bra metod.

Tittar vi närmre på årets resultat kan vi se att könsskillnaderna har minskat avsevärt, killarna ger högre betyg än tidigare år. Att de dessutom är betydligt fler killar i år än tjejer som tror att de kommer att använda kondom är intressant. Samtidigt är det betydligt fler tjejer som svarade nej i år jämfört med tidigare år. Vad som ligger bakom är mycket svårt att veta och om det är tillfälligt. En skillnad är att vi detta läsår till skillnad mot de två tidigare *inte* fokuserade lika mycket på kondomanvändande. Något som är intressant för oss att analysera närmre.

Liksom tidigare år har vi kommit fram till att det finns flera vinster med at UM kommer ut till ungdomarna på Heleneholmskolan.

- Ett fungerande koncept som fungerar utifrån en mångårig smidig samverkan.
- UM´s samtliga verksamhetsmål kan ev. uppnås, mål som tar hänsyn både till den psykiska och fysiska hälsan.
- Ungdomarna blir uppdaterade och får information om UM´s verksamhet
- UM´s personal uppdaterar sig, är i ungdomarnas miljö och har kontakt med trender, attityder, normer och värderingar.
- Vi når alla ungdomar, även de som av olika skäl inte kommer för ett individuellt besök på UM. Många ungdomar tillhör särskilt prioriterade grupper.
- Ett effektivt sätt att nå 168 ungdomar, att förena kvalitet och kvantitet.
- UM'S helhetstänkande och kliniska bas är unik och görs inte av någon annan.

Utvärdering av studiebesök från Ungdomsmottagningen

Ringa in ditt svar:

Jag är:

Man

Skola_____

Kvinna

Klass_____

1. Hur tycker du att studiebesöket från ungdomsmottagningen var?

1 2 3 4 5 6

Mycket dåligt

Mycket bra

2. Vad tyckte du om värderingsövningarna?

1 2 3 4 5 6

Mycket dåligt

Mycket bra

3. Tror du att fler kommer att använda kondom efter dagens studiebesök?

Ja Nej

Kommentarer, något som var bra/dåligt?

Tack för din medverkan

Värderingsövningar

4-hörn

1. Anna har varit i Bulgarien en vecka på chartersemester. Hon har åkt med sin kompis Emelie. Hon befinner sig på en lokal fest och har druckit 2 glas vin. Hon är på gott humör och träffar Stefan från Bulgarien. De får från första ögonblicket mycket god kontakt. Under kvällen blir hon allt mer förälskad. Hon skall resa hem till Sverige nästa dag. Hon går en promenad längs sandstranden med Stefan. De kramas och pussas och de blir allt mer förälskade. Båda får lust att ha sex.
Anna äter p-piller sedan lång tid. Ingen av dem har kondomer.
 - Det är alldeles för tidigt att ha sex efter en kväll. De fortsätter att promenera.
 - De har sex utan kondom. Anna tänker att riskerna för könssjukdomar inte är så stora.
 - De går tillbaka till lokalen och får där kondomer av en kompis för att därefter ha sex.
 - Eget förslag
2. Adam 18 år har aldrig varit tillsammans med någon tjej. Han kan känna attraktion för tjejer men blir rädd att göra några försök att få kontakt. Han är mycket rädd att bli utskrattad och få ett nej och känna sig mesig och att ingen vill ha honom. Han har det senaste året gått i samma klass som Sandra. Ibland har de sällskap hem på bussen eftersom de bor nära varandra. Han tycker det är lätt att prata med henne och upptäcker att de gillar samma typ av musik. Han känner sig alltmer förälskad i henne men vågar inte visa det. Hon visar heller inte att hon är intresserad av honom. Han skulle vilja träffa henne efter skoltid men vågar inte fråga. Vad tycker du att han skall göra?

- Fortsätta att ha sällskap på bussen och se vad som händer.
- Försöka hålla sig borta från Sandra så han inte behöver vara rädd för att hon skall säga nej om hon märker hur förälskad han är.
- Försöka ta reda på något band som hon tycker om och fråga om hon vill följa med honom och lyssna på en konsert.
- Eget förslag.

3. Veronica och Marcus har varit tillsammans i 8 månader. Marcus är mycket förälskad i Veronica. Från början ville hon träffa honom varje dag. Nu skall hon träna några gånger i veckan och vill satsa på skolan. De träffas bara 1 gång/vecka. Marcus tycker det känns för lite. Han funderar på om Veronica fortfarande tycker om honom. Han frågar henne och hon svarar ja. Han känner sig ledsen. Vad skall han göra?

- Göra slut, eftersom inte Veronica vill träffas så ofta
- Avvakta och se vad som händer. Han är rädd att hon skall avvisa honom.
- Ställa krav att de skall träffas oftare. Annars gör han slut
- Eget förslag

Ja / Nej/ Vet ej

4. Sebastian och Jocke har varit på Roskilde festivalen. Sebastian har flickvän sedan lång tid och Jocke är också bra kompis med henne. Sebastian har sex med flera personer under festivalen. Han har inte tänkt berätta det för sin flickvän trots att Jocke försöker övertala honom.

Bör Jocke berätta för Sebastians flickvän?

5. Max och Emma träffade första gången på en fest för fyra veckor sedan. Max var mycket självsäker och var bara otroligt snygg. Emma blev överlycklig när han bjöd upp henne. De dansade några gånger och han sade mot slutet av kvällen att du kan ringa mig och gav sitt nummer. Emma bestämde sig för att ringa då hon ville träffa Max igen. De hade två träffar som kändes trevliga. Tredje gången de skulle träffas bjöd Max hem Emma.

Han visade henne runt i sin lägenhet och de hamnade i soffan. De började kyssas och han smekte med händerna över hennes bröst och fortsatte neråt. Han höll henne allt hårdare och Emma tycker jätte mycket om honom men tyckte att det kändes att han gick för snabbt fram. Hon tyckte att han var hårdhänt. Hon sade bestämt ett nej till honom att hon inte ville mer. Hon sade det på ett vänligt sätt för att inte bråka med honom. Hon sade åter nej, jag vill inte, så bestämt hon kunde. Hon var rädd att göra honom irriterad. Plötsligt kände hon att han trängt in i henne. Hon tyckte då att det var bäst att inte protestera mer eftersom han verkade irriterad. De träffades ytterligare två gånger. Var det en våldtäkt?

6. Sara har varit hemma hos en tjejkompis. På vägen hem träffar hon en kille, Victor från parallellklassen som hon känner lite grann. Han frågar om hon vill följa med på en fest till hans kompis Danni. Hon tycker det låter trevligt och följer med. På festen är många hon känner från skolan. Hon bjuds på alkohol. Kvällen är lång och hon pratar, dansar och dricker. Hon dansar mycket med en kille som heter Jonathan. Hon börjar känna sig riktigt full. Sen minns hon inget mer av kvällen. Tidigt nästa dag vaknar hon i en säng på festen. Jonathan som hon dansade med ligger bredvid henne och båda är nakna. Hon har en suddig minnesbild av att de har haft sex. Hon känner sig helt förtvivlad. Hon ville absolut inte ligga med honom. Allt känns fel. Är detta en våldtäkt?
7. Natalie och Ali har träffats några gånger. De är förälskade i varandra. De har båda haft sex tidigare men inte med varandra. De befinner sig på Alis säng hemma hos honom. De kysser varandra innerligt och båda tycker det är mysigt. Natalie har tagit av sig tröjan och bh:n. Hon tycker att det är mysigt men vill inte älska med Ali. Hon säger att hon tycker jätte mycket om honom men att hon inte vill älska med honom. Ali är jätteupphetsad.
Är det ok att säga nej?
8. Karolina och Alexander har varit tillsammans några veckor. De har ej haft sex ännu. Karolina äter p-piller. Båda har haft många partners tidigare. Ingen av dem har testat sig. Nu vill de ha sex. Vågar Alexander föreslå att de ska gå och testa sig innan?

- Jag är tjej/kille och är attraherad av tjejer/killar. Är jag homosexuell?
- Om man är homosexuell skall man då berätta det för alla i klassen?
- Att raka könshåren är fräscht och snyggt. Det tycker jag att man alltid skall göra.
- Jag tror att de flesta kan prata med sina föräldrar om sex.
- Man måste vara förälskad i den man ligger med.
- Preventivmedel är bådass ansvar.
- Jag tror att ungdomar använder någon form av prev.medel då de har sex.
- Tjejer/Killar ställer upp på sex fast de inte vill.
- Det är vanligt att tjejer onanerar.
- Man kan se på någon om de har en könssjukdom.
- Porr kan lära mig mycket om sex
- Det är vanligt att man är full när man samlag första gången.
- Killar vill alltid ha sex.
- Killar har svårt att prata om känslor och relationer.
- Ibland tänker jag konstiga tankar/ångest och panik - är jag onormal?